

**MULTILEVEL DIFFERENTIATION
OF INTELLECTUAL CAPITAL DEVELOPMENT
OF AGRICULTURAL ENTERPRISES
IN THE CONDITIONS OF THE DIGITAL ECONOMY**

**МУЛЬТИРІВНЕВА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ РОЗВИТКУ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВ
АГРАРНОЇ СФЕРИ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ**

Інтелектуальний капітал стає ключовим джерелом підвищення конкурентоспроможності, що для аграрних підприємств є особливо важливим, оскільки вони стикаються з жорсткою конкуренцією на міжнародних ринках, з глобальними викликами, такими як зміна клімату, зростання населення, дефіцит ресурсів, а диференціація рівнів розвитку інтелектуального капіталу дозволяє виявити слабкі місця та розробити стратегії їх усунення, що сприятиме зростанню продуктивності, зниженню витрат і підвищенню рентабельності підприємств.

Розробці та удосконаленню методичних підходів щодо оцінки інтелектуального капіталу, присвячено багато наукових розвідок. Зокрема, цікаві пропозиції надали такі дослідники, як: О. Гудзь, Н. Прокопенко, О. Харковина [1], О. Левіт, В. Рогов [2], D. Vrontis, M. Christofi, E. Battisti, E. Graziano [3]. Аналіз та узагальнення наукових публікацій [1-3], переконує, що у сучасних умовах цифрової економіки диференціація рівнів розвитку інтелектуального капіталу підприємств аграрної сфери мають ґрунтуватися на різних методичних підходах.

Умови цифрової економіки вимагають від підприємств аграрної сфери адаптації до нових технологій, підвищення ефективності використання ресурсів та розвитку інтелектуального капіталу, тому для диференціації рівнів розвитку інтелектуального капіталу підприємств аграрної сфери в умовах цифрової економіки доцільно використовувати мультимодульний методичний підхід, який дозволить отримати комплексну мультірівневу диференціацію розвитку інтелектуального капіталу підприємств аграрної сфери в умовах цифрової економіки. Цей методичний підхід комбінує: системний, кластерний, кампарентний, інтегрований цифровий підхід та підхід стратегічного картування.

Основними методами мультимодульного методичного підходу диференціації рівнів розвитку інтелектуального капіталу підприємств

аграрної сфери в умовах цифрової економіки слід вважати: методи оцінки інтелектуального капіталу; методи аналізу цифрової зрілості; методи оцінки людського капіталу; методи оцінки організаційного капіталу; методи оцінки комунікаційного капіталу; методи порівняльного аналізу; методи економічного аналізу; методи моделювання та прогнозування; експертні методи; методи інтегральної оцінки.

Означені методи дозволяють комплексно оцінити стан та перспективи розвитку інтелектуального капіталу підприємств аграрної сфери в умовах цифрової економіки, враховуючи як внутрішні, так і зовнішні чинники. Після такої комплексної оцінки, розвиток інтелектуального капіталу підприємств аграрної сфери в умовах цифрової економіки доцільно розглядати у фокусі шістьох рівнів диференціації, а саме: початковий рівень (традиційний); рівень автоматизації процесів; рівень конвергенції технологій; рівень інноваційного розвитку; рівень екосистемної взаємодії; рівень трансформації бізнес-моделей. Фактично, означені рівні відображають еволюцію інтелектуального капіталу підприємств аграрної сфери від традиційних підходів до повноцінного використання цифрових технологій для досягнення конкурентних переваг у цифровій економіці.

Підсумовуючи, наголосимо, що використання розробленого мультимодульного методичного підходу диференціації рівнів розвитку інтелектуального капіталу підприємств аграрної сфери в умовах цифрової економіки допоможе виконати наступні завдання: оцінка поточного стану інтелектуального капіталу; виявлення слабких та сильних сторін, визначення проблемних зон та резервів використання інтелектуального капіталу; орієнтири розробки стратегії розвитку інтелектуального капіталу; підвищення конкурентоспроможності підприємства, прогнозування ризиків та нових можливостей; оптимізація використання ресурсів.

Таким чином, розроблений мультимодульний методичний підхід диференціації рівнів розвитку інтелектуального капіталу підприємств аграрної сфери в умовах цифрової економіки дозволяє не лише оцінити поточний стан інтелектуального капіталу, а й розробити ефективну стратегію його розвитку, що є ключовим для успіху підприємств аграрної сфери в умовах цифрової економіки.

Література:

1. Гудзь О.Є., Прокопенко Н.С., Харковина О.Г. Розвиток інтелектуального капіталу: монографія. Львів : ЛігаПрес. 2018. 184 с.
2. Левіт О., Рогов В. Оцінювання інтелектуального капіталу в цифровому інжинірингу. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*. 2024. № 3 (113). С. 25-30. DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2024-3-3>
3. Vrontis D., Christofi M., Battisti E., Graziano E. A. Intellectual capital, knowledge sharing and equity crowdfunding. *Journal of Intellectual Capital*. 2021. № 22(1). P. 95-121.